

**Judicium Grave à Domo Dei, Omnibus Templorum,
Processionum, Et Qvorumvis Sacrorum, Dum Irreverenter
& Impie Divinis assistunt, Dehonestatoribus formidandum**

Pragae, 1670

Caput X. Impudens Rusticitas in Templo Stantium, vel indecorâ sessione
precantium.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54878)

*fratribus, siue Regularibus, precipimus in vir-
 tute obedientia, ut in Ecclesiis suis deputent a-
 liquem, qui tales eijciat, & si negligentes
 fuerint, gravissimè ab Ordinario corripi-
 antur. Utinam hodie reducatur in Templo
 mos ille sanctissimus, & religiosum tempore
 Sacrorum silentium! quod ætate suâ ab om-
 nibus observari mordicus solitum, describit
 Cassianus lib. 2. de Instit. cap. 10. Tantùm
 ait, à cunctis silentium prabetur, ut cum in u-
 num innumerosa multitudo conveniat, præter
 illum qui consurgens Psalmum decantat in me-
 dio, nullus hominum penitus adesse credatur.
 Ac præcipuè cum consummatur Oratio, in qua
 non spucum emittitur, non excreatio obstrepit,
 non tussis intersonat, non oscitatio somnolenta
 diffusio malis, & hiantibus trahitur. Nulli
 gemitus, nulla suspiria etiam adstantes impe-
 ditura promuntur, nulla vox absq; Sacerdotis
 precem concludentis auditur; nisi forsè hæc,
 qua per excessum mentis claustra oris effuge-
 rit, quæq; insensibiliter cordi subrepperit, im-
 moderato scilicet atq; intolerabili spiritus fer-
 vore succenso.*

CAPUT X.

*Impudens Rusticitas in Templo Stanti-
 um, vel indecorâ sessione precan-
 tium.*

DAmnat hos exemplo suo unigenitus Dei
 Filius, & gravissimæ procul dubio im-
 pietatis ac irreverentiæ aliquando in die ju-
 dicii arguet, qui licet æqualis Patri, *in for-
 ma Dei esset, nec rapinam arbitraretur se ad-
 mittere, faciendo se æqualem Deo, nihilomi-
 nus semetipsum exinanivit, & humiliavit*
 cum oraret, in tantum, ut non solum *positus*
genibus Luc. 22. sed etiam in faciem suam pro-
cidens Matth. 27. & quidem toto corpore su-
per nudam terram Marci 14. Patrem preca-
retur, idque etiam in nocte illâ ultimâ quâ
tradebatur, licet toto corpore à sudore san-
guineo debilis, & ad mortem usque afflictus,
& tristis; licet factus in agonia, idque toto
trihorio prolixius orans. Estne possibile ut
 credat hæc de Christo, de Salvatore suo, Re-
 demptore, Domino, Creatore, Deo suo,
 Christianus, & in oratione tamen, non jam
 in horto, sed in loco Sacro, in Domo Dei
 positus, benè valens, & robustus, oret stans,
 stipitis instar erectus? loquatur Deo sedens,
 per omnia quasi æqualis Deo factus? adoret
 in unum genu, cum iridentibus Christum
 scurris projectus? *Obstupescite Cæli super hoc!*
Prostratus in terram orat Medicus, clamat S.
Cæsarius Arelat. hom. 34. & non inclina-
tur agrotus! orat Innocentia, & non orat ne-
quicia! orat Misericordia, & non orat mise-
ria!

ria! orat Humilitas, & non humiliatur iniquitas! Orat qui peccatum non fecit, & non se prosternit qui merum est peccatum! Orat Iudex, & desiderat parcere, & non orat Reus ut misericordiam mereatur accipere! orat iudicaturus, & orare dissimulat iudicandus! Quid enim? maximam partem populi velut columnas erectos stare conspicio, quod tamen Christianis dum in Ecclesia oratur, omnino nec licet, nec expedit. Hosnè ego Christianos esse credam? qui si preces ad Deum futuri, recogitarent priùs sermò cum Abraham Gen. 18. Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis, & cinis, estnè possibile, ut à terra absorberi, à Dæmone invadi non metuerent, non ampliùs reverentiæ Majestati infinitæ, quàm ultimæ fortis caloni, vel lixæ deferentes? Exemplum Pharisei orantis considerandum, & metuendum est, pergit idem S. Doctor, nè pro eo quòd stans oraverit, ideo non meruerit exaudiri. Vellem scire, qui nec genua flectunt, nec inclinare capita volunt, si aliquid sibi necessarium aut à Iudice, aut ab aliqua potenti Persona expeterent, utrum stantes, & erecto capite negligenter, & tepidè supplicarent? Rem terrenam ab homine terreno quarimus, & propè usq; ad terram nos humiliter inclinamus: & à Deo remissionem peccatorum, & aeternam requiem inquirentes.

nec capita nostra inclinare dignamur. Papæ quâ fronte clamare in cœlum audet, *Procedor noster aspice Deus* Psal. 83. quâ impudentiâ merita Christi, & sanguinem interponere, dicendo, *Et respice in faciem Christi tui*, cujus precatio, orationis Christi est irrisio? Oravit hæc David, sed oravit sicut Christus, oravit in terram, licet Rex foret, abjectus. *Elegi*, inquit, *abjectum esse in Domo Dei mei*. Et quæ amabo tanta est Nobilitas? quæ Majestas? quæ tanta Excellentia? quis illustris sanguis? cui humiliatio hæc non competat? cui infima sub pedes omnium abjectio videri possit indecens, aut nimia?

Laudant Deum in Cœlis 24. Seniores, proximè solio Dei sub diademate totidem assistentes Reges; sed quo situ? quo habitu laudant? *Cum quatuor animalia darent gloriam, & benedictionem, & viventem in secula seculorum, procidebant 24. seniores ante sedentem in throno, & adorabant viventem in secula seculorum, & mittebant coronas suas ante thronum dicentes: Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & virtutem.* Apoc. 4. Fur ergo debita Deo gloriæ, & honoris es, qui cum genibus minor & humilior factus, Deo exhibere non sustines. Equidem nec gentiles ignorabant, ubi de adorando, colendo & venerando Deo agitur, omnes homines

mines inter se esse æquales, omnes respectu Dei pulverem, cinerem, & nihil: omnes æque debere abjici, prosterni & in nihilum nostrum quodammodo demergi, nec ullam debere esse diversitatem inter supremam Majestatem, & infimam vilitatem, inter sanguinem nobilem & plebejum, Dominum & Rusticum. *Cùm in Templo Deorum Venerint Magistratus*, edictum est Juliani Augusti apud Niceph. lib. 10. c. 22. *intrà januas nemo precedat eos militum, aut precedentium Officiorum. Quàm primùm enim Magistratus solum Delubri attigerit, privatus redditur.* Insigne hujus humilitatis, intrà Domum Dei, nullo quantumvis ultimæ sortis mancipio majorem se agnoscentis, præbuit exemplum, ante annos non multos in Regno Boëmiae supremus quidam Burggravius, qui cum fortè ad Sacram mensam accubiturus, ad cancellos Altaris accederet, contigit eum ponè ipsum carnificem genua flectere. Hic cùm perterritus, & penes supremum in Regno pro Cæsare Magistratum remanere non ausus, se remove, & alium locum captare pararet, apprehensum dextrâ, ut erat egregiè pius Procerum Illustrissimus, ibidem retinuit, & permanere coëgit, ita affatus: *Remane sis sodes, in Domo enim Dei omnes invicem æquales sumus.* O vocem Christiano, &

Illustrissimo pectore dignissimam! quæ omnes æqualiter in genua abjicit, omnes in terram prosternit, omnes pariter, etiam cœlites coram Deo humiliari præcipit.

Omne genu, monet Apostolus ad Philipp. 2. *in nomine IESU*, quantò magis ad ipsam realem Personæ illius præsentiam? *flectatur, Cœlestium, Terrestrialium, & Infernorum.* O rebellem ergo tuam audaciam, qui supremæ Majestati Tributum hoc, infinitis titulis debitæ reverentiæ, exhibere pertinaciter renuis, aut malignè dimidiatum, uno duntaxat inflexus poplite, exhibes, cum tamen non unum, sed *omne genu* Domino IESU, in præmium tam patienter pro nobis obitæ mortis, Deus Pater donaverit, & in compensationem tantæ depressionis, quâ se *humiliavit factus obediens usq; ad mortem Crucis, omne genu flecti iusserit.* O superbiam plus quam Diabolicam! qui cum videbant eum, *procidebant ei, & clamabant dicentes: Tu es Filius Dei:* Marc. 3. O ingritudinem nec Dæmonibus tolerandam! Certè cum quidam sub Missæ Sacrificio, ad ea symboli verba: *Et homo factus est,* pertinaciter consistens genua nõ inflecteret, validam ei Dæmon alapam, quæ miserū terræ affligeret, impedit, dicens: *Ingratissimum pecus! si pro nobis Deus homo factus esset, quod pro te factus est, non ducemus grave ad cen-*

centrū usq; terræ dejici, in signū gratitudinis pro tanta Dei demissione: & tu fastidis modicam demissionem? apud Navarrum Enchirid. de Orat. c. 4. n. 8. Meritò etiam Guilielmus Durandus l. 5. cap. 2 dimidiatos ex uno poplite Adoratores, similes facit illis Judæorum servis, qui Salvatorem nostrum in Pilati Prætorio Regem salutabant, genu flexo ante eum Matth. 27. *Servorum est, ait ille, alterum duntaxat genu flectere coram Domino. Mancam igitur Religionem prodit, qui alterum duntaxat genu flectit: quasi verò non juberemur Domino flectere omne genu, ut factum legimus à Salomone preces fundente. 3. Reg. 8. Nec minùs ridiculè eosdem sugillat Navarrus supra, novam in Cœlum Gygantomachiam eos moliri insinuans: qui inquit, Orationes tantum uno genu flexo mittunt, quasi missilia uno duntaxat minores dirigunt poplite, non secus, ac igniaria catapulta funditores, ac certò ejaculentur. Flexibile genu est, ait S. Ambr. lib. 6. Hexameron c. 9. quo præ ceteris Domini mitigatur offensa, ira mulcetur, gratia provocatur. Hoc enim Patris summi erga filium donum est, ut in nomine IESV omne genu flectatur. Repetundarum ergo reus est Ambrosio, quisquis obsequii hujus Christo proprii iniquus fuerit detentor; brutalè se, & dimidiatū duntaxat hominem ostendens, altero poplite elephantinus!*

Quàm

Quàm verè dixerit autem S. Ambr. hoc deprecandi modo *pra ceteris Domini mitigari offensam, iram mulceri, gratiam provocari*: tota veteris & novi Testamenti docet pagina. Petiit Salomon ingentia pro se, & universo Israële 2. Paralip. 6. beneficia; sed non aliter *quàm flexu genibus, contra universam multitudinem Israel, Et palmis in caelum levatis orans*, obtinuit. Rabidos leonum dentes & ora, binis vicibus in lacum eorum demissus, concludi per Angelum obtinuit Daniel; sed non aliâ praxi, *quàm tribus in die temporibus flectendo genua sua, Et confitendo coram Deo suo Dan. 6.* Et numquid aliter mulier Syro-Phænissa, quamvis gentilis, Filia à Dæmonio liberationem Marc. 7. servus à Domino misericordiam, & universi debiti remissionem Matth. 18. Jairus filia in extremis positæ vitam Lucæ 8. Mulier sanguinis profuvium annis duodecim passa sanitatem Marci 5. impetrârunt, *quàm procidendo ad pedes IESV?* usque adeo utile, imò necessarium est, si volumus ut *Deus magnus Dominus non repellat plebem suam, ut veniamus, adoremus, Et procidamus ante Deum qui fecit nos, quia ipse est Dominus, nos autem oves* Ps. 94. Ut primùm intraverunt Domum tres Reges, & invenerunt puerum cum *MARIA Matre ejus*, procidentes adoraverunt e-

um: Et ecce prœmium continuè, nec postulantibus ingestum: Et responso accepto in somnis nè redirent ad Herodem, certò ab ejus manu interituri, per aliam viam reversi sunt in Regionem suam. Matth. 2. Ad Ecclesiam quasi fontem vivum loquitur S. Cæsarius Arelat: hom. 34. *Et ad spirituales fluxus convenire debemus, ut accipiamus aquam illam vivam, de qua Dominus dixit: qui sitit, Veniat Et bibat, qui biberit aquam, quam ego dabo, non sitiet unquam. Sed sicut de fonte terreno, Et corporali fluxu, non potest aliquis bibere, si se noluerit inclinare, ita Et de vivo fonte Christo Et S. Spiritus fluxu, nemo aquam vivam haurire poterit, nisi se humiliter inclinare voluerit, propter illud quod scriptum est: Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.*

Sed nimirum minimè conditionem suam decere, verùm, statui nobilitatiquè derogare humiliationes has, & minorationes sui, autumant Aularū Machiavelli / quasi verò Deo servire & ad mancipiorum usq; conditionem in gratiam Dei se abjicere, non sit regnare. Tantus honor & gloria est, in honorem & obsequium Dei curvari, ut exinde Divinum aliquid & Sacrum in genua nostra redundare adverterit Plinius homo gentilis, eò quòd observatione omnium gentium ea genibus habea-

habeatur Religio, ut supplices aliis facti,
 dum efficacissimè precari volunt, genibus
 advoluti, illa amplecti, & attingere soleant;
 quasi nulla dignior & sacratior in homine
 pars sit illâ, quæ in obsequio Dei humiliatur,
 unde speciem quandam asyli obtineat, quàm
 proinde attingere, sit quodammodo Aram,
 à qua certissimum subsidum prodeat, com-
 plecti. Nulla proinde major gloria etiam
 Regibus esse potest, quàm coram Domino vi-
 lem cum Davide fieri, sub quo præcipuè cur-
 sandos prædixit Job c. 9. eos qui portant Orbem,
 quia ego Deus, & non est alius, ait ipse Isa.
 45. ideo mihi curvabitur omne genu. Hinc
 S. Elisabetha Lusitaniæ Regina, nunquam
 aliter nisi genibus flexis, Divinis intererat.
 Et Henricus VIII. Angliæ Rex, etsi alioqui
 improbissimus, Divinam tamen Synaxim in
 morbo ultimo percepturus, ut primùm Crea-
 torem suum in Eucharistia afferri conspexit,
 ultimo conamine lecto sese ejicere, & in ge-
 nua super humum provolvi laboravit. De-
 hortantibus autem illum à nocitura corporis
 commotione, & interno Religionis fervore
 exteriorem humiliationem compensare sua-
 dentibus Aulicis, reposuit: Si me non modò us-
 que ad terram deicerem, sed & sub ipsam ter-
 ram demitterem, nè sic quidem satis honoris
 huic Deo, à quo quidquid possideo profectum est,
 mibi

mibi viderer delaturus. Flor. Remund. de
ortu & progressu Hæresum parte 2. lib. 6. c.
5. num. 3. Simile quid de S. Guilielmo Ar-
chiepiscopo refert Surius in ejus vita, qui ad
ultima redactus, cum ad allatum Vlaticum è
strato profiliens, Salvatori suo obvius fieri
veller, viribus autem omnibus destitutus
identidem concideret, alienis semper mani-
bus elevari se præcepit, ut novo rursus lapsu
genua Salvatori suo quam læpissimè inflecte-
ret. Inde solennis illa Viris SS. & frequen-
tissimè usurpari solita consuetudo, centies &
millies per diè noctémque genua flectendi;
quo gestu S. Ursus apud Bollandum, centies
per diem, & centies per noctem adorabat;
D. Bartholomæum Apostolum, id ipsum tan-
tò antè factitare solitum, imitatus. S. verò
Jacobus Apostolus tanti hunc venerationis
morem faciebat, ut pellis genuum in cameli-
corium induruerit; quod idem de S. Brigi-
da memorat in Bulla Canonizationis Boni-
facius IX. in Annalibus Raynaldi. S. Marti-
nus Turonis Episcopus, nunquam visus est
in Templo, sive sub oratione, sive concione
sedisse, sed semper flexisse, teste Sulpitio Se-
vero; à quo cum sui eum dehortarentur, non
vultis, respondit, *ut hinc Deum timeam?* Quæ
ejus devotio in tantum cœlitibus arsisit, ut
modò Angeli, modò Apostolorum Principes
Pe-

Petrus & Paulus, modò Sanctissima Dei Mater visi sint flectentem circumstare. Similiter, & S. Winwalocus Abbas apud Bollandum, à 20. ætatis anno, usque ad diem obitus sui, nunquam in Ecclesia sedere visus est, uti nec Edmundus Cantuariensium Episcopus.

Et verò S. Chrysostr. tam necessariam genuflexionem inter orandum censuit, ut ipsam orationis essentiam in ea constituerit. Cùm enim Oratio sit verissimum cum Deo os ad os, sicut solet homo homini loqui, colloquium, quomodo amabo congruit, ut in eo opere sedeat? semper rusticitatis à nobis notatur, qui virum honoratum affatur sedens; imò & piaculi, si injussus sic alloqui velit se digniorem, siquidem confessio paritatem colloquentium importat, etiam Scripturâ teste: ubi suam cum Patre æqualitatem probaturus Dominus Luc. 20. sessionem adduxit ex Ps. 109. *Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis.* Æqualitatem ergo quandam temerè sibi cum Deo arrogat, qui sedentarius cum affari extra gravis necessitatis casum, præsumit. Nec potest nisi impudentiam & superbiam, detrectantem Deo subesse, redolere sessio coram Deo, cum orationi aut Sacrificio datur opera. *Assignat à oratione loquitur Tertull. lib. de orat. cap. 12.*

assidendi mos est quibusdam. Non perspicio rationem. Eo enim apponitur & irreverentia crimen, ipsis etiam Nationibus, si quid scaperent intelligendum. Siquidem irreverens est assidere sub conspectu, contraque conspectum ejus, quem maxime reverearis, ac venereris: quanto magis sub conspectu Dei tibi, Angelo adhuc orationis astante, factum istud irreligiosissimum est? nisi exprobramus Deo, quod nos oratio fatigaverit. Sanctus Petrus Damiani integro opusculo urget Episcopum Bisuntinum, ut e sua Ecclesia opprobrium ignominiosa sessionis (sic appellat) ablegatum velit, quod per Galliarum maxime partes invaluisse docet. Quod profecto prava consuetudinis vitium, loquitur ipse, & correctione dignum, & de studio militantis Ecclesia, in his qui incolumes sunt, penitus est eradendum. Maligni etiam spiritus cum corpora nostra marcidam sessione contemplantur, hebescere, de ruina quoque interioris hominis illico sperant victoriam se obtinere. Videant autem qui debilitatem Corporis prætendunt, an ita imbecilles sint, ut si Magnatum cuiquam, ne dicam Supremo Principi, aut Regi mortali astandum esset nudo capite, & absque innixu ullo, aut summo Pontifici flexo poplite, putarent satis sibi juris fore ad exposcendum coram illis usum sedilis. Non est Deus, coram quo agitur in even-

tu proposito, minoris dignitatis, quam homo, putredo, & filius hominis vermis. Itaque apage frivolum excusationem, quam vires ad alia operosiora sufficientes revincunt inanitatatis & falsiloquii. Audiendus hinc iterum est S. Petrus Damiani, eodem Opusc. 39. c. 14. Si cui Principi tanta suppeteret munerum copia, ut donec officium (Divinum scilicet aut Missæ) superesset, præbere dona singulis non cessaret, is quoque gradum fingeret, cujus articulos languor chyragricus innodaret. Corporis ergo morituri stans susciperet commodum, anima vero perpetuo regnatura, sedendo despicit ornamentum? Si Regi, vel terreno cuilibet Optimati, subdicionis officia reverenter assistunt; cum ante terribilem Divinæ Majestatis conspectum laudum præconia jubilamus, quæ presumptionis audaciâ sedere præsumimus? Vbi Seraphim sedere non audent, sedet homo luteus, & tanquam pannus menstruata luridus & immundus! Ubi virtutes Cælorum sibi sedilia non usurpant, illic homo tanquam communi & domestico perfruitur otio, qui se pulverem esse, & cinerem non ignorat. Ingressus Rex nuptiale convivium, & invenit hominem non modo fortasse nuptiales inducias non habentem, sed & contra illius convivij Regulam ignobiliter residentem. Quid aliud jubere pu-

tandus est, nisi ut ligatis ille manibus *Et pedibus, illico mergatur in tenebras?*

Quantum porrò hæc de genibus adoratio Divinæ Majestati probetur, sæpius patientibus profus miraculis comprobatum est. De Nobili Gallo, in terram limosam humillimè abjecto ad occursum Parochi gestantis ad ægrum Divinam Hostiam, scribit Cæsarius Heysterbakiensis lib. 9. c. 51. quem celerrimè ex equo desilientem in volutabrum, ad quod ei Sacerdos occurrerat, nè tantillo quidem luto vestibus pretiosis illito, fuisse deturpatum. Additque, simile contigit religionis cuidam foeminae in Provincia nostra. Ut vel ex hoc abundè refellatur frivola delicatorem excusatio, nitori vestium, ne eas ob honorem Dei in terram decidui, foedamento quopiam inquinent, nimis cautè prospicientium. *Qui timeret nè orando inquinet vestimenta sua, monet appositè Cæsarius Arelat. hom. 34. plus timeat, nè non orando sordida remaneat anima sua. Plus enim apud nos debet valere anima nostra, quàm tunica nostra. Et valde timendum est, nè dum vestis nitida custoditur, multis peccatis, ac negligentis anima sordidetur. Quid? quòd sæpius ad similem genuum pro adorando Deo abjectionem, duritiem nativam terra exuens, mollem se instar pulvini viris sanctis exhibuit? Ita*
vide-

videmus Sancto Ivano in Boemia nostra factum, in cuius mirabili antro hodieque intra durissimam petram geminæ visuntur fossulæ, ad sacrum poplitum contactum cessilis saxi indices. De S. Gorgonia sorore sua germana, narrat S. Gregor. Nazian. orat. 10. *Cum ad Divinum Altare, exoratura morbo, qui gravabatur, lehamen accurrisset, non est causata agrotudinem, ut sedens preces funderet, sed ad Altare procumbens, sanitatem exoravit.* Absit itaque ut precantes in Templo, vel Sacro assistentes, indecorum aliquem corporis situm usurpemus, sed potius ita & animo, & corpore componamur, ut qui nos in religiosis illis officiis obeundis conspexerint, animadvertant à nobis intelligi, & considerari, coram quo constituti simus.

CAPUT XI.

Reliqua Templorum, & Sacrorum debonestamenta.

Quàm graviter cum Hæreticis hallucinantur spirituales nimium quidam Catholici, dum toti merus Spiritus videri volunt, & ideo externa devotionis & Religionis adjumenta, veluti Phariseorum sordes contemnunt, vel inde patet: quòd non aliã